

GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w kwartale miesięcznie 1,50 zł z odnośnym przeliczeniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać pozatemeryjnych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr. za reklamy na str. 3-lam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo i to w poniedziałek, środek i piątek. Skrzynka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Piątek Antoniny Izydora
Sobota Bożufała
Niedziela Pankracego

Dziś wschód słońca o godz. 3 57 zach. 7 8
Jutro „ „ „ 3 56 „ 7 10
Dziś „ księżycy „ 3 30 „ 15 8

Nr. 56

Wąbrzeźno, sobota 11 maja 1929 r.

Rok IX

Dzień robotnika polskiego

to rocznica encykliki „Rerum Novarum”.

Dnia 15 maja mija 38 rocznica od chwili wydania przestawnej encykliki Papieża Leona 13-go znanej powszechnie pod nazwą „Rerum Novarum”. Jak po inne lata również, w roku bieżącym Tow. robotników uczciło ten dzień w Święto Wniebow. Pańskiego. Dzień 15 maja bowiem służył imię Leona 13-go po wszystkie czasy. To też liczne rzesze robotnicze, co stawają pod sztandarem Kościoła czczą tę encyklikę o położeniu robotników jako skarb dla nich bezcenny. Stała się ona dla nich podstawą ich pracy, kierownikiem ich kroków, drogowskazem ich dążeń. Słowem uważają ją za swą gwiazdę przewodnią, której światło i drogę i cel jasno im wskazuje.

Stwierdza w niej krzywdę warstwy robotniczej w ostrych słowach. Potępia socjalizm, jako przeciwny naturalnej skłonności człowieka do posiadania własności, jako rozbijający rodzinę („wolna miłość”) jako wroga religii. A podaje rozwiązanie własne, chrześcijańsko-społeczne. Nastąpi ono przez współdziałanie: Kościoła, państwa i samych robotników. Państwo nie powinno się obojętnie przyglądać biedzie robotniczej. Winno przy pomocy ustaw ochronić robotnika przed wyzyskiem co do płacy, długości pracy, przed zabieraniem do nocnej pracy kobiet i dzieci. Robotnicy zaś sami winni się organizować w zawodowe stowarzyszenia dla obrony swych praw i pilnowania moralnych interesów.

Była to nowość! Papież sam, który z zasady tylko czysto-moralnymi zagadnieniami się zajmował, zabiera głos w rzeczach świeckich, społecznych. Ale bo też kwestja robotnicza jest kwestją moralności, kwestją sprawiedliwości. Pisząc swoją encyklikę „Rerum Novarum” w roku 1891 o kwestji robotniczej, ten wzgląd miał Leon 13-ty na myśli.

Dlatego bowiem w końcu swego pisma akcentuje potrzebę odnowienia chrześcijańskich obyczajów i wyraźnie stwierdza, że bez tego żadne reformy państwa nie usuną zła, które jest.

Jeden z katolickich posłów do parlamentu francuskiego Duval Arnould, omawiając w styczniu br. politykę gospodarczą rządu, zaznaczył, że w dzisiejszych stosunkach między pracodawcą a pracownikiem wysokość wynagrodzenia nie może już zależeć od umowy, zawartej wedle upodobania. Ponad wolną wolą obu stron stoi wyższe prawo sprawiedliwości naturalnej, które wymaga, aby wysokość wynagrodzenia wystarczała na utrzymanie bytu trzeźwego i uczciwego pracownika. Jeżeli robotnik zmuszony nędzą lub obawą przejmuje twarde warunki, które w innym położeniu byłby odparzył, to wówczas popełnia się wobec niego niesprawiedliwość.

Kiedy cała izba francuska przyjęła te słowa wywemi oklaskami Duval Arnould rzekł: „Macie prawo, panowie, że witacie te słowa oklaskami jest to bowiem jedno z najpiękniejszych miejsc encykliki Leona 13-go o położeniu robotników”. Zdarzenie to dowodzi, że encyklika „Rerum Novarum” wywiera wpływ nawet na wroga wrogię lub uprzedzonego do katolicyzmu.

Cóż więc pozostaje? Połączenie się wszystkich żywiołów, dla których zasady Chrystusowego prawa są najwyższą mądrością. Dziś dzieli nas od encykliki 38 lat klęsk, burz, rewolucyj, socjalistycznych strajków. Złe jest, bośmy nie prowadzili w życie słów Papieża. Trzeba zrobić to choć raz, łącząc się w myśl tego programu, w ruchu katolicko-społecznym.

Tysiąc osób zabitych wskutek trzęsienia ziemi.

Paryż. Na skutek prośby perskich towarzystw i organizacji społecznych, Czerwony Krzyż w Paryżu i Genewie wystosował apel do niesienia pomocy ofiarom ostatniego trzę-

sienia ziemi w Persji. Według dotychczasowych obliczeń liczba zabitych wynosi 1000, rannych jest bardzo wielu, a szkody materialne znaczne.

Rozwiązanie organizacji bojowej.

Berlin. Za przykładem Prus w. m. Hamburg i Saksonja wydały zarządzenia roz-

wiążące organizację bojową pod nazwą b uczestników wojny.

Po rewolucie komunistycznej w Berlinie.

Berlin. „Acht-Uhr-Abendblatt” podaje, że sekcja zwłok poległych w czasie zaburzeń pierwszomajowych wykazała że 17 osób z poś-

ród poległych zabitych zostało kulami policyjnemi.

Straszna katastrofa lotnicza.

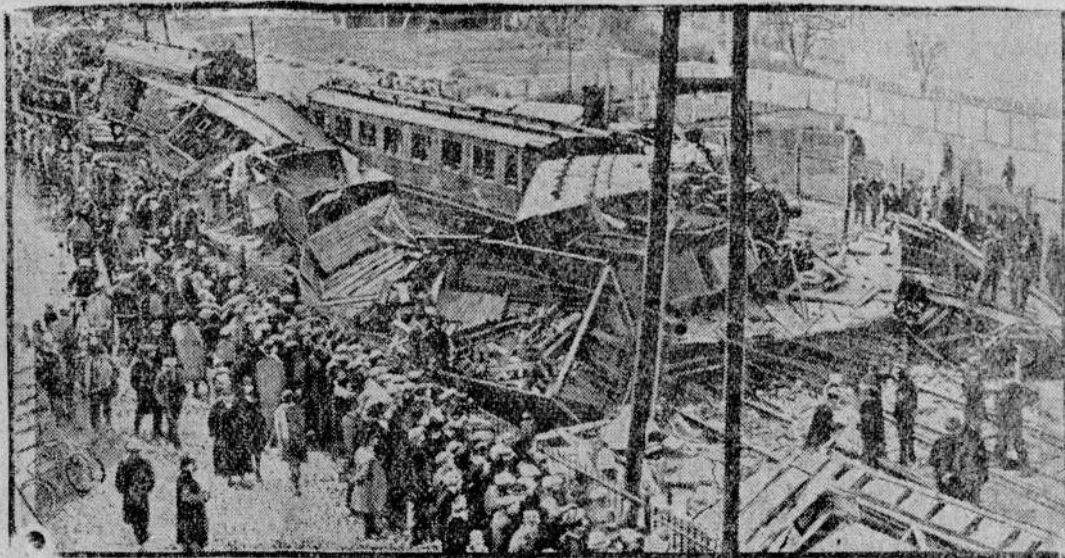
Paryż. Le Journal donosi o katastrofie lotniczej, jaka się wydarzyła pod Bourges. Samolot do bombardowania spadł w czasie ćwiczeń

na ziemię, przyczem 5 osób zostało zabitych.

Nowi ministrowie w gabinecie dr. Świtalskiego.

Dr. Świtalski (pravo) prezes ministrów. Dr. Czerwiński (lewo) minister W. R. i O. P. Prystor (u góry) minister Pracy i Opieki Społecznej. Matuszewski (na dole) minister skarbu.

Wielkie nieszczęście kolejowe w Belgji.

Na torze Bruksela-Mans najechał paryski pociąg towarowy na osob. Z powodu silnego zderzenia wsunęły się wagony jeden w drugi. Z pod gruzów wydobyto 10 zabitych i 30 pokaleczonych. Wielu pokaleczonych jest śmiertelnie chorych. Na obrazku naszym widać miejsce nieszczęścia.

Ku upamiętnieniu pierwszego dziesięciolecia odzyskanej niepodległości państwowej Polski odbędzie się w czasie
od 16 maja do 30 września 1929 r.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA W POZNANIU

Protektorat nad Wystawą raczył objąć

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Dr. Ignacy Mościcki,

który dokona otwarcia Wystawy dnia 16 maja o godz. 10-tej przed południem

W skład Komitetu Honorowego wchodzi wszyscy Ministrowie
z Marszałkiem Piłsudskim na czele, obaj Kardynałowie i Marszałkowie Sejmu i Senatu

Ogólnopolski charakter Wystawy podkreślony został przez Komitet Wielki, w skład którego
wchodzi 400 osób z pośród najwybitniejszych jednostek społeczeństwa, reprezentujących administrację
państwową, rolnictwo, sztukę i naukę, przemysł, finanse i handel.

Na tę rewję naszych bogactw i wartości kulturalnych, gospodarczych i społecznych, na to
uroczyste święto myśli i pracy polskiej mają zaszczyt zaprosić cały naród

*Rada Główna, Zarząd i Dyrekcja
Powszechnej Wystawy Krajowej*

KINO Dwór Wąbrzeski KINO

W sobotę, dnia 11 bm. o godzinie 8,30 **TYLKO 1 DZIEŃ**

WIELKA REWJA BALETOWA. Występ nowo-zaangażowanych
— sił artystycznych, poraz pierwszy w Wąbrzeźnie —

Balet Mascotte

składający się z pierwszorzędnych młodych, utalentowanych, uroczych i nadobnych
tancerek. — Po występach artystycznych przedstawienie kinematograficzne

Spelunka miłości

(MÓJ PRZYJACIEL HARRY)

Wielki superszlagier w 10 aktach. W roli głównej Harry Liedtke, Marja Paudler i Bruno Kastner.

Do całego programu przygrywać będzie znana orkiestra salonowa **Br. Borowskich.**

CENY wstępu **niewiele podwyższone.** Po przedstawieniu **DANCING** i dalsze występy.

W rejestrze spółdzielni wpisano przy spółdzielni „Mleczarnia Kowalewo” spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Kowalewie.

W miejsce ustępującego członka zarządu Stefana Kowalskiego uchwałą walnego zebrania z dnia 30. VI. 1929 r. wybrano Stefana Wylazowskiego z Chełmnia.

Toruń, dnia 8 kwietnia 1929 r.
Sąd Grodzki

Dom parterowy

z ogrodem, wolnym mieszkaniem o 2 pokojach z kuchnią na sprzedaż.

Cena według umowy.
Józef Dąbrowski Brodnica
Przykop 9.

MAKULATURĘ

stare gazety sprzedaje na funty
GŁOS WĄBRZESKI

Zal. 1895 r.

W razie wypadku śmierci polecam
trumny dębowe i sosnowe
w wielkim wyborze

jakoteż wszelkie przybory dla zmarłych po przystępnych cenach.

Katafalk, lichtarze ze świecami i kołdry
wypożyczam bezpłatnie.

M. SOPOLINSKI, mistrz stolarski
Wąbrzeźno, ul. Grudziądzka 36.
naprzeciw Hotelu Dwór Wąbrzeski

Kobieta

starsza do czyszczenia biur potrzebna
zaraz. Zgłoszenia

Powiatowa Kasa Chorych

Szanownym Obywatelom i panom gospodarzom do wiadomości, iż

pokrywam dachy

blachą, papą, eternitem i t. d.

Staraniem mojem będzie prace wykonać fachowo z gwarancją i po przystępnych cenach.

Z poważaniem

J. Murawski, mistrz blacharski

Wszelkie mater. do krycia dachów na składzie

Kino Słońce

Hotel pod „Białym Orłem”

Chcesz rwać miłości upojone kwiaty
Pragniesz dalekie podziwiać światy
Cudne kobiety, rączę „cow-boys”...
Posłuchaj: Wszystkie pragnienia twoje
Choć tak płomiennie, choć tak gorąco
Ugasisz zawsze tu!
W kinie „Słońce”!!!

W sobotę, dnia 11 o godz. 8 wieczorem i niedzielą, dnia 12 o godzinie 6 i 8,30 w.

SENSACYJNA PREMIERA

nowego wielkiego filmu wytwórni FOX o wyjątkowo oryginalnej i emocjonującej akcji pod tytułem

TYRAN

(W przeklętym domu)

Sensacyjne dzieło romantycznej historii. W rolach głównych

WIKTOR MC. LAGLEN

niezapomniany bohater filmów „Świat w płomieniach” i „Igrzysko namiętności”.

oraz JONE COLLYNER

Emocjonujące podłoże. Wybitne oryginalne założenie akcji.

Napięcie. Silny dramat i sensacja.

NADPROGRAM: komedja w 2 aktach

oraz zdjęcia naturalne kalifornii.

Anons **Płomień miłości**